

SIK-p Isumaginninnermi aningaasaateqarfiata ileqqutatut, utoqqalinersiallit, siusinaarluni pisartagallit, Aalisartut, piniartut, suliffissaaleqisullu, peqqissartut aningaasaateqarfissaannik pilersitsisoqarsinnaanersoq pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit)

Siullermik siunnersuuteqartumut qujarusuppunga apeqquteqaat aallaavigalugu oqallissaarutaanu. Oqallissaarutaammat isummerfigisassatullu siunnersuutaanani imarisaanut tunngatillugu isumakka malinnerullugit eqqarsalaassaanga, eqqarsaatissiillungalu, qanoq ililluta ilungersunartumik nappaateqarnermi aningaasatigit toqqissisimanissaq angusinnaaneripput.

Eqqarsartarpunga, soq uagut inuttut, inuunermi avaqqussinnaanngisatsinnut, iliuuseqarnissatsinnut ajornakusoortitsisartiginersugut akuersillutalu. Annaasaqarneq, aliasunneq, nikallunganeq, kiserliorneq, nappaateqarneq aammalu toqu tamarmik tassaapput, uatsinnut misigisassat avaqqunneqarsinnaanngitsut. Taamaattumik soq annertunerusumik akuerisassatut isiginnginnerpagut, oqalukkaagatta aaliangiissatillutalu aamma annernarsinnaasunut?

Kikkummi tamaasa iluarisaannik pisinnaanngilagut, inuit tamarmik assigiinngitsunik pisariaqartitsimmata taamaattumillu kikkunnut tamanut tulluuttumik inatsisiliorsinnaanata, inuup isumaanut tulluuttumik. Sapinngisarpulli tamaat atorlugu qulakkeerniarsinnaavarput, periarfissat pitsaanerpaat pigissagigit, inuup nammineq nalaataminik qaangiiniarnissaanut amerlanerpaanullu iluaqutaasinnaasumik.

Inuiaqatigiit ilinniartitaanermut anguniagaat nakorsanut peqqissaasullu sulinerannut ima ima qarpoq, qanoq ililluni annerpaamik inuinnartitsinissaq aammalu qanoq ililluni toqussutaasinnaasumik nappaataasinnaasut toqulu pinngitsoortinneqarsinnaanersut. Nappaatit, soorlu kræfti, inunnut peqqissunut aamma eqquisinnaasoq, aammalu annerusumik minnerusumilluunniit aaliasunermik ajornartoornermillu nassataqartartoq. Apeqqutaavoq qanoq ililluta inuunermi aqquusaakkat taamaattut aqussinnaanerigit, allanik ajoqusiinata aammalu naggataatigit uagut nammineq inissisimanerput sapernagu, kisimiikkutta imaluunniit avatangiisigit aammalu inuiaqatigiit akuuffigit peqatigalugit.

Tamatta assigiinngitsunik sakkussanik pisariaqartitsisarpugut ajornartoornermi sakkussatsinnik; aamma taakkununga atuuppoq qanoq ililluta toqquutaasinnaasumik nappaatit aqussinnaanerigit. Taakkunani ajornartoornitsinni immikkut ilinniarsimasunik tapersersuisinnaasunik peqarpugut. Inuit ilai allaniit taperserneqarnerunissaminnik pisariaqartitsisarput, pingaartuuvorlu aaliangiissannginnatta isumaqarluta allanut ima iliorutta pitsaanerusoq, inummi nammineq pisariaqartitsinerminik nassuiaasussaammat. Taanna immikkut ilinniagaqarsimasut pullaviat, minnerunngitsumillu, inoqammut pingaartitsineq naapeqatigiissutiginiannngisaannassavarput, sinaakkutissanik aalajangiissatilluta soorlu assersuutigalugu Peqqinnissaqarfimmi kiffartuusinnermut.

Taamaattumik tamatigut eqqarsaatigisassavarput, inuit paarissagatsigit, ilinniakkaminnik aallussinissaminnut sulisorisagut politikikkut inunnut isiginnittariaaseq suliarissallugu aammalu taamaattumik mianersussaagut, peqqinnissaqarfik sinnerlugu suliaakkernaveersaassagatsigu, aningaasatigut inunnillu sulisunik ilassutissanik malitseqartitisinngikkutta. Tamanna takoreernikuuarput kingunerilu malugalugit, soorlu nunap immikkoortuinut eqiterussuinitisigit ukiut qulit missaata matuma siorna ullumikkullu oqallinnerup takutippaa sulianik allanik aamma suliakkersorusunneqartoq nukiit pigeriikkat suli taamaatillugit. Qanorluunniit iluarinartunik aalajangiigaluarutta, eqqaamajuassavarput toqqakkatta kingunerisinnaasai aammalu inuiaqatigiit sanarfineqarsimanerat inuunerissaarnissamut unammisassat ataatsimoorluta kivittussanngorlugit, akimut suleqatigiinnginnissaq tunngaviginagu. Pisortaqarfiit akimorlugit suleqatigiinneq nukittorsarneqartariaqarpoq, innuttaasoq qitiutillugu; allatummi iliorutta ajorluinnarpoq, tamatta annertuumik qaffasissumik inuunerinnissaq siunertaritillugu, akileraarutinut akiliutit qaffasippallaat toqqaannartumik kingunerimmagu naatsorsuutitsinnik qaffasissumik inissisimanerput.

Isumaqarpunga, uani upernaami ataatsimiiffiusumi silatusaartumik aalajangiisimasugut, imm. 76 akuerineratigut, isummerfigisassatut siunnersuut, qanoq innuttaasut toqqutaasinnaasumik napparsimanerminni, soorlu assersuutigalugu kræfteqarlutik, aningaasatigut toqqassisimanissaat qulakkeersinnaanerlugu. Qilanaaraarput, nalunaarusiap inerneriumaagassaanut. Imaassinnaasoq suliniutigineqarsinnaasunut paasissutissanik tunniussisinnaasoq, oqallissaaruteqartup ujartugaatut. Tassa periarfissat soorlu assersuutigalugu peqqissartut aningaasaateqarfiat aqcutigalugu periarfissaalersillugu nappaammik eqqorneqarsimasumut attuumassuteqartut tamarmik ingiaqataasalernissaannut taassuma napparsimanerani, sumiluunniit suliffeqarnermini kattuffeqaralaruni. Taanna soorunami iluarinartorujussuuvoq.

Aamma isumaqarpunga, oqallisissiatut siunnersuutip imaa alla, isiginneriaaseq pingaarutilik saqqumneraa. Tassalu Kalaallit Nunaanni sulisartut kattuffianni suleriaaseq. Ajorluartumik naammattoorsimavarput, qinikkat toqqaannartumik kattuffiit ataasiakkat sulinerinut akuliunnerat aningaasarsiat qaffannissaat anguniarlugu. Kingullermik takuarput perorsaasut aningaasarsiaasa qaffaaffiginerini. Tamannaluuna pissuteqartoq meerartatta peroriartornerminni atugaat ilumoorukkatsigu. Immaqartaqarporli. Sulisartut Kattuffiata, SIK-p aamma isornartorsiorsimavaatigut, portørit sulinerminni atugassarititaat oqallisigileratsigit. Ilumoortumik oqassaguma, isumaqarpunga politikkerit kattuffinnut sulinermini atugassarititaasunut akuliuttarnerat takussutissaasoq suliffeqarfinni pineqartuni sulisut atugarissaarnissaannik annerusumik pisariaqartitsisut. Qanormita ippa sulisut qinigaannik sinniisoqartitsineq (TR) kattuffimmilu sulinermut sunniuteqarsinnaanerat? Akersuunnissamut piareersarneqartarpat TR-mullu sulinissaminnut sakkussanik tuniorarneqarluartarpat? Assersuusiussaguma, ilisimavara peqqissaasut kalaallisut oqaasillit ikittuaraasut, kattuffinni sulinermut sulisunut aallartitaasut. Soormita?

Sulisuni eqimattani taama annertutigisuni, avataaniit atorfinitsittakkatsinni, nipiliortoqanngivissorporli peqqinnissaqarfinni sulisuni aalajangersimasumik atorfilinnit suleruluttunit. Nukissaqannginnerpat suliffiminni atugassarititaasunut soqutiginninnissaminnut, uffa sunneeqataaffigilluarsinnaagaluakkaminni? Tassani periarfissaqaralarput oqaasinngortissallugu

pitsanngorsaatisatut siunnersuutit, kattuffiit suleqatiminnut isumaqatiginninniarnerni. Tassani aamma toqussutaasinnaasumik napparsimanermi ingiaqateqarsinnaanermut pisinnaatitaaffeqarneq.

Oqaatigisinnaangilara, qanoq innersoq sulisut allat sulisutut sinniisuisa sulinermi atugassarititaasunut sunniuteqarsinnaaneri. Isumaqaqpungali, tamanut tunngatillugu nukittunerusumik, kattuffiit akornanni oqariartortussamik pisariaqartitsisoqartoq sulisut pitsanngorsaavigineqarnissaannik suliniuteqartussamik. Aamma eqqaasinnaavakka ilaqutariinnut meerartalinnut isumaginnissinnaanermut ullut atugassarititaasut pisariaqartinneqartutut, sulisut pakatsisimasut allaffigippatigut kajumissaarluta ullup ilaanna sulisinnaanermik periarfissaqanginnera pillugu, aammalu meeqqamik angerlarsimaqatiginissaanut pisinnaatitaaffeqarnissaq, meerarmi napparsimappat ullup aappassaa imaluunniit pingajussaa periarfissaangimmat, ullormi ataasiinnaq periarfissaammat, akiliunneqarluni sulinngiffeqarsinnaaneq.

Danmarkimi sulisut ilaat isumaqatiginninniutigalugit angusimavaat isumaginnissinnaanermut ullut atugassarititaasut aalajangersimasut meeqqat amerlassusaat malillugu. Isumaqaqpunga toqqissisimanerup annerulernissaa qiimmaallannerlu anguneqassagaluartoq angajoqqaajulluni suliffeqarluni/atorfeqarluni aammalu ilaqutariinnermut politikki pitsaasoq anguneqassagaluarluni. Isumaginnissinnaanermut ullut atugassarititaasut aamma soraarninngoreersimasunut atuussinnaagaluarput aamma napparsimaruluttumut qanittumik ilaqutaasutut iluaqutissatut. Inuttummi naligiinnginneruvoq pisinnaatitaaffiit, kattuffimmi sumi ilaasortaaneq apeqqutaatinneqarmat. Isumaqatigiissutit oqilisarneqarnerisigut ajornannginnerulersinneqarsinnaavoq sulisunut soqutiginnilerneq suliffimmini pissutsinut oqartussaaqataaneq akisussaaqataaneq. Tikitakka pingaartillugit oqaasererusutakka tassa oqallissaarummut. Soorunami aamma eqqarsarpunga, aningaasaateqarfimmik taamaattumik pilersitsineq qulaajarneqqeartaariaqassasoq nunatta karsianut pitsaaqutit ajoqutaasinnaasullu misissornerisigut, pingaartuummat kikkut tamarmik akisussaaqataaniisaat inuunerissaanermut aningaasartuutitik atuinitinnut. Innuttaasunut tunniussisagutta, periarfissat misissortariaqarpagut suminngaanniit aammalu kikkunniit aningaasat tigussanerigut.

Taakku saniatigut annertunermik pissusissamisoortariaqarpoq, Kalaallit Nunaanni innuttaasut ilungersorlutik sulinermik atugassarititaasut aningaasarsiamik amerlanersaasa tigummiinnarnissaannut periarfissinneqarnissaat, taamaasillutik ileqqaagaqarsinnaallutik ullunut ilungersornerusunut. Aamma inuttut kiffaangisuseq aningaasatigullu kiffaangisuseq annertusarneqarsinnaavoq, innuttaasut namminneerlutik toqqaasinnaasuseqarlutik aalajangiinissaminnut, namminneerlutik aningaasaatiminnik amerlanernik tigumminnissinnaalerpata. Tassani periarfissanngussaaq ullunut ilungersorfinnut toqqortaqaarnissamut, sillimmasiinernullu tamanna aningaasatigut qularnaveeqqutaasinnaasut ilagissagaluarmassuk, ajornartoornerni imaluunniit piffissami aalajangersimasumik sulisinnaangikkunik. Qanortoq qinikkatut killilersugaannginnerusumik eqaannerusumillu ingerlatsigutta, innuttatsinnut pitsaasumik kinguneqartussamik inuttut kiffaangisuseqarnermik qinigassaqarluni minnerunngitsumillu, nammineerluni akisussaaffigalugu toqqaasinnaaneq qulakkeertigu. Oqallisissatut siunnersuummut qujaqqippunga neriuutigalugulu pitsaasumik, unneqqarissumik siammasissumillu oqallittoqarnissaa angussagippat, peqqissartut aningaasaateqarfeqalersinnaanernut pillugu.